

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

សភាប្រឹក្សា

ស្តីពី

ការរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកាឆ្នាំ២០១៣

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា

លេខ :...០៣១...សណក

I. សេចក្តីផ្តើម

១- មាត្រា ៣៩ នៃច្បាប់ស្តីពីប្រព័ន្ធហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ បានបែងចែកកិច្ចដំណើរការនៃការរៀបចំសេចក្តីប្រាងច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងប្រចាំឆ្នាំជា ៣ ដំណាក់កាលគឺ (១) ដំណាក់កាលទី១: ការរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកាខែមីនា ដល់ខែឧសភា (២) ដំណាក់កាលទី២: ការរៀបចំកញ្ចប់ថវិកាពីខែមិថុនា ដល់ខែកញ្ញា និង(៣) ដំណាក់កាលទី៣: ការអនុម័តថវិកា ពីខែតុលា ដល់ខែធ្នូ ដើម្បីធានាការអនុវត្តច្បាប់នេះ និងដើម្បីបង្កើនប្រសិទ្ធភាព និងភាពស័ក្តិសិទ្ធិ នៃការរៀបចំសេចក្តីប្រាងច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុប្រចាំឆ្នាំ រាជរដ្ឋាភិបាលត្រូវចេញសារាចរណែនាំពីរគឺ **សារាចរណែនាំស្តីពីការរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកា** នៅដើមខែមេសា សម្រាប់ដំណាក់កាលទី១ និង **សារាចរណែនាំស្តីពីការរៀបចំសេចក្តីប្រាងច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងប្រចាំឆ្នាំ** នៅដើមខែមិថុនា សម្រាប់ដំណាក់កាលទី២។ ដូច្នេះសារាចរនេះ គឺជាមគ្គុទ្ទេសក៍សម្រាប់ណែនាំ និងជាជំនួយដល់ការរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកាឆ្នាំ២០១៣- ២០១៥ ដល់គ្រប់ក្រសួង ស្ថាប័ន និងមន្ទីរជំនាញគ្រប់រាជធានី ខេត្តទាំងអស់សម្រាប់រដ្ឋបាលថ្នាក់ជាតិ។ ដោយឡែក សារាចរណែនាំស្តីពីការរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកាសម្រាប់រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ ត្រូវចេញដោយរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ស្របតាមច្បាប់ស្តីពីរបបហិរញ្ញវត្ថុ និងការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ ដែលត្រូវបានប្រកាសឱ្យប្រើដោយព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០៦១១/០១១ចុះថ្ងៃទី១៧ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១១ ។

២- ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកាគឺជាឧបករណ៍ និងជាយន្តការដ៏សំខាន់ក្នុងការបង្កើនប្រសិទ្ធភាព និងភាពស័ក្តិសិទ្ធិនៃការប្រើប្រាស់ថវិកាតាមរយៈការជួយតម្រង់ និងជំរុញឱ្យការវិភាជថវិកាចំទិសដៅ ការវិភាជថវិកាបម្រើឱ្យសកម្មភាពអាទិភាព និងការវិភាជថវិកាមានភាពជាក់ស្តែង ដើម្បីសម្រេចរាល់ចំណាយរបស់ក្រសួង ស្ថាប័ន និងមន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត បម្រើទាំងស្រុង និងសម្រេចឱ្យបាននូវគោលនយោបាយជាយុទ្ធសាស្ត្រ និងអាទិភាពរបស់ក្រសួង ស្ថាប័ននីមួយៗ ក៏ដូចជាគោលនយោបាយយុទ្ធសាស្ត្រ និងអាទិភាពរបស់វិស័យនីមួយៗ សម្រាប់រួមចំណែកសម្រេចឱ្យបាននូវគោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ជាពិសេសយុទ្ធសាស្ត្រចក្ខុវិស័យដំណាក់កាលទី២ និង ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិបច្ចុប្បន្នកម្ពុជា២០០៩-

២០១៣។ ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកានេះ គឺជាមូលដ្ឋានដ៏សំខាន់សម្រាប់ (១) ផ្សារភ្ជាប់គោលនយោបាយ ទៅនឹងថវិកា (២) បង្កើនសុក្រិតភាពក្នុងការគណនាតម្រូវការថវិកា (៣) ជាមូលដ្ឋានសម្រាប់ពន្យល់ និងធ្វើ អំណះអំណាងលើតម្រូវការថវិកា (៤) ធានានិរន្តរភាពនៃកម្មវិធី និងយុទ្ធសាស្ត្រអាទិភាព និង(៥) ជាមូលដ្ឋាន សម្រាប់វាយតម្លៃលើអាទិភាពក្នុងការកំណត់កញ្ចប់ និងការវិភាគថវិកា ។ ដូច្នេះ គឺជាតម្រូវការចាំបាច់ដែល គ្រប់ក្រសួង ស្ថាប័ន និងមន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្តទាំងអស់ ធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិការៀង រាល់ឆ្នាំ។

៣- ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកានេះ មិនត្រឹមតែបាននឹងកំពុងក្លាយជាឧបករណ៍ និងយន្តការដ៏សំខាន់ ក្នុងការបង្កើនប្រសិទ្ធភាព នឹងភាពស័ក្តិសិទ្ធិក្នុងការវិភាគ ការប្រើប្រាស់ និងការគ្រប់គ្រងថវិកាប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែ ថែមទាំងបាន និងកំពុងក្លាយជាឧបករណ៍ និងយន្តការដ៏សំខាន់សម្រាប់ការធ្វើសមាហរណកម្មថវិកាចរន្ត និង ថវិកាមូលធន រួមទាំងថវិកាជាតិ និងថវិកាផ្តល់ដោយដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ឱ្យទៅជាថវិកាមួយឯកភាព និងគ្រប់ជ្រុង ជ្រោយ។ **ដើម្បីឱ្យការរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកានេះអាចប្រព្រឹត្តទៅដោយរលូន និងគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ ជាពិសេស ដោយផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកានេះតម្រូវឱ្យផ្សារភ្ជាប់ទៅនឹងគោលនយោបាយយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ ជាតិបច្ចុប្បន្នកម្ម២០០៩- ២០១៣ និងបញ្ចូលទាំងថវិកាចរន្ត និងថវិកាមូលធន រួមទាំងថវិកាជាតិ និងថវិកាផ្តល់ ដោយដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ផងនោះ ក្រសួងស្ថាប័ននីមួយៗត្រូវប្រើប្រាស់ក្រុមការងារថវិការបស់ខ្លួនដែលមាន សមាសភាពមកពីនាយកដ្ឋានហិរញ្ញវត្ថុ/និងគណនេយ្យ នាយកដ្ឋានផែនការ និងអង្គភាពគ្រប់គ្រង គម្រោង។** ក្រុមការងារនេះ ត្រូវរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកាដោយផ្អែកលើគោលនយោបាយអាទិភាពរបស់ ក្រសួងស្ថាប័នដើម្បីដាក់ជូនរដ្ឋមន្ត្រី ឬប្រធានស្ថាប័នពិនិត្យ សម្រេច និងចុះហត្ថលេខា។ **គ្រប់ក្រសួងស្ថាប័ន និងមន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្តទាំងអស់ត្រូវបញ្ជូនផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកាសម្រាប់ឆ្នាំ ២០១៣-២០១៥ មក ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ (នាយកដ្ឋានថវិកា) ឱ្យបានត្រឹមថ្ងៃទី១១ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០១២** ដើម្បីក្រសួង សេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុមានពេលវេលាគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ពិនិត្យ និងអាចអញ្ជើញតំណាងក្រសួងស្ថាប័ន និង មន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្តមកពិគ្រោះ និងសាកសួរព័ត៌មានបន្ថែមក្នុងករណីចាំបាច់។ ក្រសួងស្ថាប័ន និងមន្ទីរ ជំនាញរាជធានី ខេត្តដែលមិនបានផ្តល់ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកាតាមពេលវេលាកំណត់ខាងលើ ក្រសួង សេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ មានសិទ្ធិវិភាគកញ្ចប់ថវិកាដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋាននៃផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកា និង ការអនុវត្តថវិកានៃឆ្នាំកន្លងទៅ។

II. ក្របខ័ណ្ឌម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច និង គោលនយោបាយម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច

ក. ក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច

៤- ជាទូទៅ ស្ថានភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចនៅឆ្នាំ២០១១ មានលក្ខណៈល្អប្រសើរ ហើយបានងើបឡើងវិញ យ៉ាងខ្លាំងក្លា ។ តាមការគណនាជាបឋមរបស់វិទ្យាស្ថានជាតិស្ថិតិនៃក្រសួងផែនការបានបង្ហាញថា កំណើន សេដ្ឋកិច្ចនៅឆ្នាំ២០១១ សម្រេចបានក្នុងរង្វង់៦,៩% ក្នុងនោះ វិស័យកសិកម្មបានបន្តមានកំណើនប្រមាណ ៣,៣% ទោះជាត្រូវបានជួបប្រទះគ្រោះទឹកជំនន់ក្តី វិស័យឧស្សាហកម្មមានកំណើន១៤,៣% និងវិស័យ សេវាកម្មមាន កំណើន៥%។

៥- តាមការព្យាករណ៍ដោយប្រយ័ត្នប្រយែង និងដោយផ្អែកលើនិន្នាការសេដ្ឋកិច្ចដើមឆ្នាំនេះ កំណើនសេដ្ឋកិច្ចឆ្នាំ២០១២ នេះអាចនឹងបន្តសម្រេចបានក្នុងរង្វង់៧% គឺលើសពីការគ្រោងនៅក្នុងច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ២០១២ ដែលបានព្យាករណ៍ត្រឹមតែ៦,៥% ។ កំណើននេះនឹងបានមកពីកំណើនវិស័យកសិកម្មប្រមាណ៣,៩% ដោយសារការបន្តកើនឡើងនៃដំណាំស្រូវ កៅស៊ូ និងបណ្តាដំណាំដែលកំពុងមានសក្តានុពលនៅលើទីផ្សារដទៃទៀតដូចជា ពោត សណ្តែក និងដំឡូងមីជាដើម។ វិស័យឧស្សាហកម្ម នឹងមានកំណើន១០,៥% ដោយសារការបន្តកើនឡើងនៃផ្នែកវាយនភណ្ឌ ការកែច្នៃ សំណង់ និងអគ្គិសនី។ វិស័យសេវាកម្មនឹងមានកំណើន៦,៤% ដែលកំណើននេះបានមកពីការបន្តមានកំណើននៃវិស័យទេសចរណ៍ ហិរញ្ញវត្ថុ និងធនាគារ អចលនវត្ថុ និងពាណិជ្ជកម្ម ព្រមទាំងការដឹកជញ្ជូន និងទូរគមនាគមន៍។

៦- កំណើនសេដ្ឋកិច្ចសម្រាប់ឆ្នាំ២០១៣ តាមការព្យាករណ៍អាចនឹងបន្តសម្រេចបានក្នុងរង្វង់៧% ។ កំណើននេះនឹងបានមកដោយសារវិស័យកសិកម្មអាចនឹងបន្តរក្សាកំណើនបានក្នុងរង្វង់៣,៩% ពិសេសគឺដោយសារការបន្តកើនឡើងនៃដំណាំស្រូវដែលជាសមិទ្ធផលនៃការអនុវត្តគោលនយោបាយជំរុញផលិតកម្មស្រូវ និងការនាំចេញអង្ករ និងលទ្ធភាពនៃការនាំចេញកសិផលដទៃទៀតដែលកំពុងមានសក្តានុពលលើទីផ្សារ ដូចជា កៅស៊ូ ពោត សណ្តែក និងដំឡូងមី ព្រមទាំងបណ្តាកសិផលបន្ទាប់បន្សំផ្សេងៗទៀត។ វិស័យឧស្សាហកម្មអាចនឹងមានកំណើនប្រមាណ១០,២% ដោយរំពឹងថាវិស័យវាយនភណ្ឌនឹងអាចកើនឡើងប្រមាណ១១,៦% យោងលើការចាប់ផ្តើមដើមឡើងវិញនៃសេដ្ឋកិច្ចសហរដ្ឋអាមេរិក និងសញ្ញាវិជ្ជមាននៃសេដ្ឋកិច្ចអឺរ៉ុប ដែលសុទ្ធសឹងជាទីផ្សារធំៗសម្រាប់កម្ពុជា។ ទន្ទឹមនឹងនេះ កម្ពុជាក៏កាន់តែមានលទ្ធភាពធ្វើពិពិធកម្មទីផ្សារវាយនភណ្ឌទៅក្នុងតំបន់ផង និងឧត្តមភាពប្រៀបធៀបរបស់កម្ពុជាកាន់តែកើនឡើងផង ដែលអាចធ្វើឱ្យមានការផ្ទេររោងចក្រពិបណ្តាប្រទេសក្នុងតំបន់កម្ពុជា។ លើសពីនេះ គម្រោងវិនិយោគមួយចំនួនក្នុងវិស័យអគ្គិសនី ទាំងវារីអគ្គិសនី ទាំងរោងចក្រអគ្គិសនីដើរដោយជ្រូងថ្ម និងចាប់ផ្តើមដំណើរការអាជីវកម្មកាន់តែច្រើនឡើង ស្របពេលនឹងគម្រោងផ្សេងៗទៀតក្នុងវិស័យដី និងកម្មន្តសាល ពិសេសសកម្មភាពឧស្សាហកម្មក្នុងតំបន់សេដ្ឋកិច្ចពិសេសក៏នឹងចាប់ផ្តើមពង្រីកសកម្មភាពកាន់តែខ្លាំងក្លាជាងមុន។ វិស័យសេវាកម្មអាចនឹងសម្រេចបានកំណើនប្រមាណ ៦,៣% ដោយសារតែចំនួនភ្ញៀវទេសចរនឹងបន្តកើនឡើង ពិសេសពីក្នុងតំបន់អាស៊ីដែលបាន និងកំពុងក្លាយជាតំបន់នាំមុខនៃសេដ្ឋកិច្ចសាកលលោក។ ទន្ទឹមនឹងនេះ វិស័យហិរញ្ញវត្ថុអាចនឹងមានសន្ទុះកាន់តែខ្លាំងឡើង ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹង និងទ្រទ្រង់ដល់សកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ចជាទូទៅ ស្របពេលនឹងការបង្កើតទីផ្សារមូលបត្រដែលនឹងជួយជំរុញសកម្មភាពហិរញ្ញវត្ថុឱ្យកាន់តែសកម្មថែមទៀត។ វិស័យអចលនវត្ថុ និងសំណង់ក៏រំពឹងថានឹងបន្តដើមឡើងវិញជាបណ្តើរៗ ដោយសារកំណើនចំណូលរបស់ប្រជាជន គោលនយោបាយជំរុញឱ្យមានការសាងសង់អគារខ្ពស់ៗ និងការអនុញ្ញាតឱ្យជនបរទេសមានកម្មសិទ្ធិលើអគារសហកម្មសិទ្ធិ។

៧- ក្នុងរយៈកាលប៉ុន្មានឆ្នាំចុងក្រោយនេះ អតិផរណានៅកម្ពុជាបានរងឥទ្ធិពលពីកំណើនថ្លៃម្ហូបអាហារ ថ្លៃប្រេងឥន្ធនៈ និងថ្លៃវត្ថុធាតុដើមលើទីផ្សារអន្តរជាតិពិសេសតាមរយៈការនាំចូល ដែលឥទ្ធិពលនេះបានធ្វើឱ្យអត្រាអតិផរណាមធ្យមប្រចាំឆ្នាំ២០០៨ ឡើងរហូតដល់១៩,៧% ។ ប៉ុន្តែ ដោយសារការឆ្លើយតបទាន់ពេលវេលារបស់រាជរដ្ឋាភិបាលតាមរយៈការដាក់ចេញនូវវិធានការ និងគោលនយោបាយជាការព្រួយប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពជាពិសេសការអនុវត្តគោលនយោបាយហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ និងគោលនយោបាយរូបិយវត្ថុសមស្រប និងប្រយ័ត្នប្រយែង អត្រាអតិផរណាបានធ្លាក់ចុះមកនៅក្នុងកម្រិតមួយសមស្រប និងអាចគ្រប់គ្រងបាន។ ជាក់ស្តែង

អត្រាអតិផរណាមធ្យមប្រចាំឆ្នាំ២០១១ បានធ្លាក់មកនៅត្រឹម៥,៥% ហើយតាមការព្យាករណ៍នៅឆ្នាំ២០១២ នេះ នឹងមានកម្រិតត្រឹមប្រមាណ៥% ដូចបានគ្រោងនៅក្នុងច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ២០១២។ លើសពីនេះ ការសម្រេចចិត្តខាងនយោបាយរបស់ប្រមុខរាជរដ្ឋាភិបាល ក្នុងការធ្វើកំណែទម្រង់ស៊ីជម្រៅវិស័យ ជលផល នៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌទូទាំងប្រទេសនាពេលថ្មីៗនេះ មិនត្រឹមតែបានបង្កើនប្រសិទ្ធភាព និងសមធម៌ ក្នុងអាជីវកម្មនេសាទ និងការអភិរក្សពូជត្រីប៉ុណ្ណោះទេ តែព្រមទាំងបាន និងកំពុងរួមចំណែកយ៉ាងខ្លាំងដល់ ការកាត់បន្ថយសម្ពាធអតិផរណានៅកម្ពុជា និងធ្វើឱ្យអតិផរណាមានការធ្លាក់ចុះថែមទៀតផង។ តាមការ ព្យាករណ៍អត្រាអតិផរណានៅឆ្នាំ២០១៣ ខាងមុខ នឹងមានកម្រិតត្រឹមប្រមាណ៤% ដោយសារការលុបឱ្យត្រឹម ទាន់ទូទាំងប្រទេសនេះផង និងដោយសារនិន្នាការនៃការធ្លាក់ចុះនៃអត្រាអតិផរណារបស់បណ្តាប្រទេស ជិតខាងផង។

៨- អត្រាប្តូរប្រាក់ត្រូវបានរក្សាឱ្យមានស្ថិរភាពល្អប្រសើរក្នុងរយៈពេលប៉ុន្មានឆ្នាំចុងក្រោយនេះ។ នៅឆ្នាំ ២០១០ ប្រាក់រៀលមានតម្លៃជាមធ្យម ១៧៤រៀល/ដុល្លារអាមេរិក ហើយនៅឆ្នាំ២០១១ មានតម្លៃ ០៧៤រៀល/ ដុល្លារអាមេរិក។ នៅដើមឆ្នាំ២០១២នេះ ប្រាក់រៀលបានឡើងថ្លៃដល់ប្រមាណ ០៥០រៀល/ដុល្លារអាមេរិក ហើយតម្លៃប្រាក់រៀលនឹងបន្តស្ថិតក្នុងកម្រិតជាមធ្យមប្រមាណ ០៥០រៀល/ដុល្លារអាមេរិក នៅក្នុងឆ្នាំ២០១២ នេះ និងឆ្នាំ២០១៣ ខាងមុខ។ អត្រាប្តូរប្រាក់នេះ មានកម្រិតទាបជាងអត្រាប្តូរប្រាក់ដែលបានកំណត់ចំនួន ១០០រៀល/ដុល្លារអាមេរិក នៅក្នុង «**ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិបច្ចុប្បន្នកម្ពុជា ២០០៩-២០១៣**» ដោយសារការប្រែប្រួលនៃស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ចពិភពលោក និងការធ្លាក់ចុះនៃតម្លៃប្រាក់ដុល្លារអាមេរិក។ ការរក្សា ស្ថិរភាពនៃអត្រាប្តូរប្រាក់នេះគឺជាយុទ្ធសាស្ត្របង្កើនទំនុកចិត្តមកលើប្រាក់រៀល បង្កើនតម្រូវការ និងចរាចរនៃប្រាក់ រៀល ដើម្បីកាត់បន្ថយដុល្លារបន្ថែម ហើយក៏ជួយរក្សាតុល្យភាពផលប្រយោជន៍រវាងអ្នកមានចំណូលជា ប្រាក់រៀល និងប្រាក់ដុល្លារអាមេរិកផងដែរ។

៩- ឱនភាពគណនីចរន្តមាននិន្នាការថយចុះជាលំដាប់គឺពី- ១០,១%នៃផសស នៅឆ្នាំ២០១០ មក - ៧,៣%នៃផសស នៅឆ្នាំ២០១១។ តាមការព្យាករណ៍ ឱនភាពគណនីចរន្តនឹងបន្តធ្លាក់ចុះមកនៅត្រឹមតែ- ៦% នៅឆ្នាំ២០១២ និង- ៥,៨% នៅឆ្នាំ២០១៣។ និន្នាការនៃការធ្លាក់ចុះនេះ ដោយសារសមត្ថភាពនាំចេញរបស់ កម្ពុជាមានការកើនឡើងជាលំដាប់ ទន្ទឹមនឹងផលិតផល និងវត្ថុធាតុដើមមួយចំនួនចាប់ផ្តើមមានមូលដ្ឋាន ផលិតនៅក្នុងស្រុកជំនួសឱ្យការនាំចូលជាបណ្តើរៗ។ ម្យ៉ាងទៀត សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាបាននឹងកំពុងធ្វើសមាហរណ កម្មយ៉ាងជិតស្និទ្ធទៅនឹងទីផ្សារ ដែលបាននឹងកំពុងផ្តល់ឱកាសដល់ការពង្រីកទំហំពាណិជ្ជកម្មដោយគ្មានដែន កំណត់។ ទុនបម្រុងអន្តរជាតិបានកើនឡើងពី២,៦៥ពាន់លានដុល្លារអាមេរិក ក្នុងឆ្នាំ២០១០ ដល់២,៩៧ពាន់ លានដុល្លារអាមេរិកនៅឆ្នាំ២០១១។ ទុនបម្រុងអន្តរជាតិនឹងបន្តរក្សាបាននូវចលនាការកំណើនដដែល ដែលអាច ធានាបាននូវការនាំចូលប្រមាណជាង៤ ខែ នៅក្នុងឆ្នាំ២០១២ និង២០១៣ខាងមុខនេះ។

១០- ក្របខ័ណ្ឌម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចនេះ មានគោលបំណងធានាស្ថិរភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច តាមរយៈការរក្សា កំណើនប្រកបដោយចីរភាព និងការធ្វើពិពិធកម្មសេដ្ឋកិច្ច ព្រមទាំងគ្រប់គ្រងស្ថិរភាពថ្លៃនៅលើទីផ្សារ និង ចីរភាពបំណុលជាទូទៅ ដើម្បីសម្រេចបាននូវគោលដៅរយៈពេលមធ្យមនៃក្របខ័ណ្ឌម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចរបស់រាជ រដ្ឋាភិបាលដូចមានចែងក្នុង «**ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិបច្ចុប្បន្នកម្ពុជា ២០០៩-២០១៣**» ពោលគឺ

បន្តទឹកខំដើម្បី (១)សម្រេចបាននូវអត្រាកំណើនជាមធ្យមប្រចាំឆ្នាំប្រមាណ៦-៧% (២)រក្សាអត្រាអតិផរណា ឱ្យស្ថិតនៅក្រោម៥% (៣) កំណត់បំណុលបរទេសឱ្យមានកម្រិតប្រហាក់ប្រហែលនឹងលំហូរនៃហិរញ្ញប្បទាន និងការវិនិយោគផ្ទាល់ពីបរទេស និង (៤)រក្សាទុនបម្រុងអន្តរជាតិឱ្យស្មើនឹងការនាំចូលចំនួនបីខែ។ **ដើម្បីសម្រេចគោលបំណងខាងលើ រាជរដ្ឋាភិបាលកំណត់គោលដៅនៃកំណើនផលសព្វិត ឱ្យសម្រេចបានក្នុង រង្វង់៧% នៅឆ្នាំ២០១២ និងឆ្នាំ២០១៣ និងទឹកខំគ្រប់គ្រងអតិផរណាមធ្យមប្រចាំឆ្នាំឱ្យស្ថិតក្នុងរង្វង់៥% ក្នុងឆ្នាំ២០១២ និង៤% ក្នុងឆ្នាំ២០១៣។ ទន្ទឹមនឹងនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលនឹងធានារក្សាស្ថិរភាពអត្រាប្តូរប្រាក់រៀល ឱ្យស្ថិតនៅក្នុងរង្វង់ជុំវិញ៤ ០៥០រៀល/ដុល្លារអាមេរិក ក្នុងគោលដៅជំរុញបដិដុល្លារបន្ថែមក្នុងរយៈពេល វែង ចំពោះមុខតាមរយៈការបង្កើនការប្រើប្រាស់ប្រាក់រៀល។** ផលសសម្រាប់មនុស្សម្នាក់នឹងកើនឡើងដល់ ប្រមាណ៩៨៤ ដុល្លារអាមេរិក នៅឆ្នាំ២០១២នេះ និងប្រមាណ១ ០៦៧ ដុល្លារអាមេរិក នៅឆ្នាំ២០១៣ខាងមុខ។ លើសពីនេះ សម្រាប់រយៈពេលមធ្យមខាងមុខ(២០១៣-២០១៥) រាជរដ្ឋាភិបាលមានគោលដៅរក្សាកំណើន ប្រចាំឆ្នាំឱ្យបានក្នុងរង្វង់ ៧% អត្រាអតិផរណាក្នុងរង្វង់ ៤% និងអត្រាប្តូរប្រាក់រៀលក្នុងរង្វង់៤ ០៥០រៀល។

ខ. ក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ

១១- ដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋាននៃ «**យុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណដំណាក់កាលទី២**» និង «**ផែនការ យុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិបច្ចុប្បន្នកម្ពុជា២០០៩- ២០១៣**» គោលនយោបាយហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈមាន គោលដៅសំខាន់ៗដូចតទៅ ៖

- ធានាការបន្តអនុវត្ត **ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិបច្ចុប្បន្នកម្ពុជា២០០៩- ២០១៣** ជាពិសេសការបន្តជំរុញការអនុវត្ត **យុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណដំណាក់កាលទី២ ដើម្បីកំណើន ការងារ សមធម៌ និងប្រសិទ្ធភាព** នៅកម្ពុជារបស់រាជរដ្ឋាភិបាលនីតិកាលទី៤នៃរដ្ឋសភា សំដៅសម្រេចគោលដៅនៃការកាត់ បន្ថយភាពក្រីក្ររបស់ប្រជាជន។

- ធានាការបន្តអនុវត្តកម្មវិធីវិនិយោគសាធារណៈវិកលពេញឆ្នាំ២០១៣- ២០១៥។

- ធានាការអនុវត្តគោលនយោបាយអាទិភាពតាមវិស័យដែលស្ថិតនៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃ **ផែនការ យុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិបច្ចុប្បន្នកម្ពុជា២០០៩- ២០១៣** ដូចជា ៖

- ការបន្តផ្តល់អាទិភាពដល់ការបង្កើន និងលើកកម្ពស់សេវាសាធារណៈនៅក្នុងវិស័យ សង្គមកិច្ច ជាពិសេសវិស័យអប់រំ សុខាភិបាល និងសុវត្ថិភាពសង្គម។
- ការបន្តផ្តល់អាទិភាពដល់ការបង្កើន និងលើកកម្ពស់សកម្មភាពដែលបម្រើឱ្យវិស័យ សេដ្ឋកិច្ច ជាពិសេស វិស័យកសិកម្ម ធារាសាស្ត្រ ការកសាងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរូបវន្ត និងការអភិវឌ្ឍជនបទ។

- ធានាបន្តអនុវត្តកម្មវិធីកែទម្រង់ កម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍គ្រប់ការដ្ឋាន និងគោលនយោបាយនានា របស់រាជរដ្ឋាភិបាល ជាពិសេសគោលនយោបាយស្តីពីការជំរុញផលិតកម្មស្រូវ និងការនាំចេញអង្ករ។

- ធានាបន្តការពារឱ្យបានទាំងស្រុងនូវអធិបតេយ្យ និងបូរណភាពទឹកដី និងធានាបម្រើឱ្យ ការបោះឆ្នោតជ្រើសតាំងតំណាងរាស្ត្រ ដើម្បីបន្តរក្សាសន្តិភាព សន្តិសុខ សុវត្ថិភាព សេរីភាព ប្រជាធិបតេយ្យ និងសុភមង្គលជូនប្រជាពលរដ្ឋ ។

• ធានាផ្តល់ការឆ្លើយតបដោយទាន់ពេលវេលា និងដោយប្រសិទ្ធភាពចំពោះវិបត្តិ និងឧបទ្វី-
ហេតុផ្សេងៗ ដែលអាចកើតមានឡើងជាយថាហេតុ ដូចជាគ្រោះធម្មជាតិជាដើម។

១២- ដើម្បីឈានសម្រេចគោលដៅខាងលើនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលនឹងយកចិត្តទុកដាក់លើការធានា
ឱ្យបាននូវតុល្យភាពទាំងឥណទាន និងទាំងសាច់ប្រាក់ ។ ធ្វើដូចនេះ ដើម្បីរក្សាអតិរេកជាសាច់ប្រាក់សម្រាប់
បំពេញតម្រូវការចំណាយឆ្នាំបន្ទាប់ និងសម្រាប់ត្រៀមបម្រុងទប់ទល់នឹងវិបត្តិដែលអាចកើតមានជាយថាហេតុ
ពិសេសដើម្បីរក្សាស្ថិរភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច និងភាពជឿទុកចិត្តនៃថវិកា ព្រមទាំងត្រៀមសម្រាប់បម្រើឱ្យការ
អនុវត្តគោលនយោបាយថ្មីរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដែលនឹងត្រូវដាក់ចេញនាពេលខាងមុខ។ ក្នុងន័យនេះ
រាជរដ្ឋាភិបាលនឹងធានាឱ្យបាននូវសមតុល្យសាច់ប្រាក់ក្នុងចន្លោះពី១៥០ ទៅ២៥០ពាន់លានរៀល តាមរយៈ
ការកំណត់គោលដៅស្ទួននាករហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈដូចខាងក្រោម៖

• អតិរេកថវិកាចរន្តត្រូវធានាឱ្យបានក្នុងរង្វង់១,៨%នៃផលសស សម្រាប់ឆ្នាំ២០១២ និង២,៦%
នៃផលសសសម្រាប់ឆ្នាំ២០១៣។ ឱនភាពថវិកាសរុបនឹងត្រូវកាត់បន្ថយពី- ៧,៧%នៃផលសស នៅឆ្នាំ២០១១មក
នៅត្រឹម- ៥,៩%នៃផលសស នៅឆ្នាំ២០១២ និង- ៤,៤%នៃផលសស នៅឆ្នាំ២០១៣។

• ចំណូលសរុបនៅឆ្នាំ២០១២ ត្រូវសម្រេចឱ្យបាន១៣,៤%នៃផលសស។ ក្នុងនោះ ចំណូលពី
អគ្គនាយកដ្ឋានគយ និងរដ្ឋាករកម្ពុជាត្រូវសម្រេចឱ្យបាន៦%នៃផលសស និងចំណូលពីអគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ
ត្រូវសម្រេចឱ្យបាន៥,១%នៃផលសស ហើយចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធត្រូវសម្រេចឱ្យបាន២,៣%នៃផលសស។
ចំណូលសរុបសម្រាប់ឆ្នាំ២០១៣ ត្រូវសម្រេចឱ្យបានស្មើនឹង១៣,៨%នៃផលសស។ ក្នុងនោះ ចំណូលពីអគ្គនាយកដ្ឋាន
គយ និងរដ្ឋាករកម្ពុជាត្រូវសម្រេចឱ្យបាន៦,៣%នៃផលសស និងចំណូលពីអគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារត្រូវសម្រេច
ឱ្យបាន៥,៣ %នៃផលសស ហើយចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធត្រូវសម្រេចឱ្យបាន២,២%នៃផលសស។

• ចំណាយសរុបត្រូវរក្សាឱ្យនៅត្រឹម១៩,៣%នៃផលសស នៅឆ្នាំ២០១២ ដោយចំណាយចរន្តត្រូវ
រក្សាឱ្យបានត្រឹម១១,៤% នៃផលសស។ ចំណាយសរុបសម្រាប់ឆ្នាំ២០១៣ ត្រូវរក្សាឱ្យនៅត្រឹម១៨,២% នៃផលសស
ដោយចំណាយចរន្តនឹងកម្រិតត្រឹម១១,១%នៃផលសស ដោយក្នុងនោះ កំណើនបៀវត្សមូលដ្ឋានសម្រាប់មន្ត្រី
រាជការស៊ីវិលនិងកងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធចំនួន២០% ត្រូវបានរក្សាដដែល។ ជាមួយគ្នានេះដែរចំណាយមូលធន
នឹងរក្សាស្មើនឹង៧,៨%នៃផលសស នៅឆ្នាំ២០១២ និង៧,១% សម្រាប់ឆ្នាំ២០១៣។

• ផ្សារសម្រាប់រយៈពេលមធ្យម (២០១៣-២០១៥) រាជរដ្ឋាភិបាលនឹងបន្តជំរុញការអនុវត្ត
កម្មវិធីកែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ដែលមានលក្ខណៈកាន់តែស៊ីជម្រៅ ដើម្បីបន្តពង្រឹងការ
ប្រមូលនិងការគ្រប់គ្រងចំណូលឱ្យបានតាមគោលដៅកំណើនចំណូលប្រចាំឆ្នាំប្រមាណ០,៥% នៃផលសស និង
បន្តពង្រឹងការរៀបចំ និងការអនុវត្តចំណាយឱ្យកាន់តែមានភាពស័ក្តិសិទ្ធិ និងប្រសិទ្ធភាពក្នុងគោលដៅរក្សា
ឱនភាពថវិកាសរុបឱ្យស្ថិតក្នុងកម្រិតស្ថិរភាពគឺក្រោម៥% នៃផលសស។

១៣- ដើម្បីធានាបាននូវការអនុវត្តទៅតាមគោលដៅខាងលើនេះ និងដោយផ្អែកលើស្ថានភាព
ម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ដែលបានត្រួតពិនិត្យខាងលើ ថវិកាឆ្នាំ២០១៣ ត្រូវគ្រោង និងរៀបចំ
ឡើងលើគោលការណ៍**«បង្កើនការប្រមូលចំណូលបន្ថែមហើយពង្រឹងវិន័យ និងបង្កើនគុណភាពចំណាយ»**
ដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋានយុទ្ធសាស្ត្រ និងវិធានការដូចខាងក្រោម ៖

- បន្តពង្រឹងការគ្រប់គ្រងចំណូល និងជំរុញការប្រមូលចំណូល ជាពិសេស ការអនុវត្តឱ្យបានសម្រេច ទៅតាមផែនការសកម្មភាព និងគោលដៅនៃស្ថាប័ននានាក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃកម្មវិធីកែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុ សាធារណៈ។

- បន្តពង្រឹងការរៀបចំថវិកាឱ្យកាន់តែមានភាពជាក់លាក់ ច្បាស់លាស់ និងសុក្រឹតភាព តាមរយៈ ការបន្តជំរុញការអនុវត្តផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកា ការរៀបចំគោលនយោបាយចំណូល និងក្របខ័ណ្ឌចំណាយ រយៈពេលមធ្យមឱ្យបានច្បាស់លាស់ និងសុក្រឹត ការធ្វើសមាហរណកម្មថវិកា និងការបន្តកែលម្អការអនុវត្ត ថវិកាតាមកម្មវិធី។

- បន្តពង្រឹងការគ្រប់គ្រងចំណាយ ជាពិសេស បន្តពង្រឹង និងជំរុញការកែលម្អការអនុវត្តថវិកា តាមរយៈការបន្តកាត់បន្ថយនីតិវិធីចំណាយ ការបន្តពង្រឹងការគ្រប់គ្រងសាច់ប្រាក់ ការបន្តពង្រឹងការអនុវត្ត កម្មវិធីចំណូល ចំណាយប្រចាំត្រីមាស ការបន្តត្រួតពិនិត្យការអនុវត្តថវិកាប្រចាំត្រីមាស និងពាក់កណ្តាលឆ្នាំ ការបន្តពង្រឹងការអនុវត្តវិសហមជ្ឈការលទ្ធកម្មសាធារណៈ រឹតបន្តឹងការអនុវត្តនីតិវិធីលទ្ធកម្មសាធារណៈ និង ការបន្តពង្រឹងការត្រួតពិនិត្យផ្ទៃក្នុង និងការត្រួតពិនិត្យផ្ទៃក្រៅដើម្បីបន្តពង្រឹង **ភាពរៀបរយចិត្តបាននៃថវិកា** ដែលសម្រេចបាននៅក្នុងជំហានទី១ ដែលនឹងនៅតែជាមូលដ្ឋានដ៏សំខាន់ និងចាំបាច់សម្រាប់អនុវត្តកម្មវិធី ជំហានទី២ **គឺការបង្កើនប្រសិទ្ធភាពនៃគណនេយ្យភាពហិរញ្ញវត្ថុ** និងបណ្តាជំហានបន្តបន្ទាប់ទៀត។

- បន្តពង្រឹង និងបង្កើនការអនុវត្តប្លង់គណនេយ្យថ្មី និងចំណាត់ថ្នាក់សេដ្ឋកិច្ចនៃមាតិកាថវិកាថ្មី ប្រព័ន្ធកត់ត្រា និងរបាយការណ៍គណនេយ្យ និងហិរញ្ញវត្ថុឱ្យកាន់តែសុក្រឹត ព្រមទាំងការត្រួតពិនិត្យផ្ទៃក្នុង និងការត្រួតពិនិត្យផ្ទៃក្រៅ ជាពិសេសចាប់ផ្តើមកំណត់ និងដាក់ឱ្យអនុវត្តនូវចំណាត់ថ្នាក់មុខងារ អង្គភាពថវិកា បរិបទនិងនីតិវិធីអនុវត្តថវិកាថ្មី ដើម្បីឈានទៅអនុវត្តការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុតាមប្រព័ន្ធព័ត៌មានវិទ្យាដែលជា សកម្មភាពការងារដ៏ចម្បងសម្រាប់សម្រេចជំហានទី២ **គឺ ការបង្កើនប្រសិទ្ធភាពនៃគណនេយ្យភាពហិរញ្ញវត្ថុ** នៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃកម្មវិធីកែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ។

- ចាប់ផ្តើមអនុវត្តផែនការយុទ្ធសាស្ត្រតាមប្រព័ន្ធព័ត៌មានវិទ្យា ជាពិសេស ខាងផ្នែកប្រមូលពន្ធ ដូចជាការផ្តល់សេវាជូនអ្នកបង់ពន្ធ ការធ្វើសវនកម្ម ការធ្វើអធិការកិច្ច និងការត្រួតពិនិត្យប្រទាក់ក្រឡាគ្នា ។

- ពង្រឹងការគ្រប់គ្រងសហគ្រាសសាធារណៈ និងគ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាល ពិសេសការបង់ពន្ធ និងការបង់ចំណែកនៃប្រាក់ចំណេញជូនរដ្ឋ។

- បន្តស្រាវជ្រាវ និងកំណត់ឱ្យបានច្បាស់នូវបំណុលពាក់ព័ន្ធនឹងចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធ ហើយ បន្តជំរុញការអនុវត្តនូវផែនការសកម្មភាព និងបណ្តាវិធានការ ដើម្បីក៏ងទារបំណុលតាមគ្រប់មុខសញ្ញា ទាំងអស់។ ក្នុងនោះ ត្រូវផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់ ជាពិសេសទៅលើការគ្រប់គ្រងចំណូលពីប្រៃសណីយ៍ និង ទូរគមនាគមន៍ អាកាសចរស៊ីវិល ចំណូលពីវិស័យទេសចរណ៍ ចំណូលទិដ្ឋាការ និងចំណូលពីការជួលរោងចក្រ សហគ្រាស និងទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋផ្សេងៗទៀត។

- បន្តការត្រួតពិនិត្យចំណាយចរន្ត ដោយត្រូវប្រកាន់ខ្ជាប់នូវគោលការណ៍ធ្វើវិចារណកម្មចំណាយ និងការធ្វើអាទិភាពនៃកម្មវិធីចំណាយ ជាពិសេស ត្រូវបន្តពង្រឹងការគោរពវិន័យដប់មួយយ៉ាងគឺ ការអនុវត្ត ច្បាប់ស្តីពីប្រព័ន្ធហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ។ ទន្ទឹមនឹងនេះ ត្រូវបន្តសន្សំសំចៃលើមុខសញ្ញាចំណាយអគ្គិសនី ទូរស័ព្ទ ប្រេងឥន្ធនៈ រៀសវាងបេសកកម្មបរទេស ឬការចូលរួមប្រជុំនៅបរទេស ឬការរៀបចំប្រជុំនៅក្នុងប្រទេស

ដែលពុំសូវចាំបាច់ ការបញ្ឈប់ការទិញសម្ភារៈប្រណិត ការទិញសម្ភារៈថ្មី និងការបោះពុម្ពដែលពុំសូវចាំបាច់ ព្រមទាំងផ្អាកការសាងសង់អគារថ្មី ឬការជួសជុលដែលពុំចាំបាច់។

- អនុវត្តឱ្យបានម៉ឺងម៉ាត់នូវច្បាប់ស្តីពីលទ្ធកម្មសាធារណៈ ពិសេសគឺត្រូវជំរុញការអនុវត្តទស្សនាទាន ស្តីពីតម្លៃនៃលុយដើម្បីបង្កើនគុណភាព និងប្រសិទ្ធភាពចំណាយ។
- បន្តពង្រឹងការគ្រប់គ្រង និងការជ្រើសរើសមន្ត្រីរាជការ ពិសេសបុគ្គលិកអណ្តែត និងមន្ត្រីជាប់កិច្ច សន្យា។

III. សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

១៤- ជារួម សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាបានងើបឡើងវិញយ៉ាងល្អប្រសើរ ហើយកំពុងស្ថិតលើផ្លូវនៃកំណើនខ្ពស់ និងឈានទៅរកចីរភាព ទោះជាស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុពិភពលោកស្ថិតក្នុងស្ថានភាពមិននឹងនៅ ឡើយក្តី។ ក្នុងបរិការណ៍នេះ រាជរដ្ឋាភិបាលបានកំណត់ក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចសម្រាប់ឆ្នាំ ២០១៣ គឺកំណើនសេដ្ឋកិច្ចត្រូវសម្រេចបានប្រមាណ៧% និងអត្រាអតិផរណាមធ្យមប្រចាំឆ្នាំ ត្រូវរក្សាឱ្យ ស្ថិតក្នុងរង្វង់ដែលអាចគ្រប់គ្រងបានគឺក្នុងរង្វង់៤%។ ទន្ទឹមនឹងនេះ ក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយហិរញ្ញវត្ថុ សាធារណៈសម្រាប់ឆ្នាំ២០១៣ ត្រូវបានកំណត់សម្រេចឱ្យបាននូវអតិរេកចរន្តក្នុងរង្វង់២,៦%នៃផសស ក្នុងនោះ ឱនភាពថវិកាសរុបនឹងត្រូវកាត់បន្ថយមកនៅត្រឹម- ៤,៤%នៃផសស ហើយនឹងត្រូវកាត់បន្ថយជាលំដាប់នៅ ក្នុងរយៈពេលមធ្យមខាងមុខ ឆ្ពោះទៅរកកម្រិតចីរភាពនៃថវិកាក្នុងរង្វង់៣%នៃផសស ដូចមុនពេលមានវិបត្តិ ឆ្នាំ២០០៩។

១៥- ការកំណត់គោលដៅ នៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច និងក្របខ័ណ្ឌគោល- នយោបាយហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈខាងលើ គឺជាកត្តាគន្លឹះក្នុងការធានាបាននូវចីរភាពនៃកំណើនសេដ្ឋកិច្ច និង ការអភិវឌ្ឍ និងស្ថិរភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច ព្រមទាំងចីរភាព និងស្ថិរភាពនៃថវិកាដែលអាចឱ្យរាជរដ្ឋាភិបាលឈាន ទៅសម្រេចបាននូវគោលដៅចម្បងនៃ **យុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណដំណាក់កាលទី២** ដែលជារបៀបវារៈ គោលនយោបាយសេដ្ឋកិច្ច និងសង្គមកិច្ចរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលនីតិកាលទី៤ នៃរដ្ឋសភាគឺ **«ការធានាឱ្យបាននូវ កំណើនសេដ្ឋកិច្ចប្រកបដោយចីរភាព ក្នុងរយៈពេលវែង មានអត្រាខ្ពស់ប្រមាណ៧%ក្នុងមួយឆ្នាំ នៅលើ មូលដ្ឋានទូលាយជាងមុន និងមានសមត្ថភាពប្រកួតប្រជែងជាងមុន ក្នុងបរិការណ៍អត្រាអតិផរណាទាបក្នុង កម្រិតគួរលេខមួយខ្ពង់ អត្រាប្តូរប្រាក់មានស្ថិរភាព និងមានកំណើនទុនបម្រុងជាប្រចាំ»** និង**«ការធានាសម្រេច ឱ្យបាននូវការកាត់បន្ថយអត្រានៃភាពក្រីក្រឱ្យបានលើស១%ក្នុងមួយឆ្នាំ និងការធានាភែលម្ពស្ថានភាព សំខាន់ៗក្នុងវិស័យសង្គមកិច្ច ជាពិសេសក្នុងវិស័យអប់រំ សុខាភិបាល និងសមភាពយេនឌ័រ»** និងឈានទៅ សម្រេចបាននូវគោលដៅសហស្សវត្សរ៍កម្ពុជាទាំង៩ ។ ទន្ទឹមនឹងនេះ ក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយខាងលើ ក៏បានឆ្លុះបញ្ចាំងពីភាពចាំបាច់ក្នុងការខិតខំប្រឹងប្រែងបន្ថែមទៀតក្នុងការកៀរគរចំណូលទាំងចំណូលសារពើពន្ធ ទាំងចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធ និងការធ្វើវិចារណកម្មចំណាយឱ្យកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ថែមទៀត។

IV. សេចក្តីណែនាំអំពីការរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកា

១៦- ដោយផ្អែកលើផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកាឆ្នាំ២០១២- ២០១៤របស់ខ្លួន និងក្របខ័ណ្ឌម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈខាងលើ ក្រសួង ស្ថាប័ន និងមន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្តនីមួយៗ ត្រូវត្រួតពិនិត្យឡើងវិញ និងវាយតម្លៃលើការអនុវត្តកន្លងមក ដើម្បីតែសម្រួល និងរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកាឆ្នាំ ២០១៣-២០១៥ ទៅតាមគំរូដូចបានភ្ជាប់មកជាមួយសារាចរណែនាំនេះ។ គំរូផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកាឆ្នាំ ២០១៣-២០១៥ ដែលត្រូវបញ្ជូនមកក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុនេះរួមមាន៦ផ្នែកគឺ ៖

ផ្នែកទី១: សេចក្តីផ្តើម គឺជាការរៀបរាប់អំពីមុខងារ និងភារកិច្ចរបស់ក្រសួង ស្ថាប័ន និងមន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត អំពីស្ថានភាពនៃការអនុវត្តផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកាក្នុងឆ្នាំកន្លងមក និងឆ្នាំកំពុងអនុវត្ត និងអំពីការចូលរួមចំណែកក្នុងការអនុវត្តផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិបច្ចុប្បន្នកម្ពុជា២០០៩-២០១៣ ដើម្បីសម្រេចបាននូវគោលនយោបាយរួមរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ជាពិសេស យុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណដំណាក់កាលទី២ ។

ផ្នែកទី២: គោលបំណងគោលនយោបាយ គឺជាគោលបំណងគោលនយោបាយរយៈពេលមធ្យម (ពី៣ ទៅ៥ឆ្នាំ) ដែលត្រូវបានកំណត់ដោយក្រសួង ស្ថាប័ន ហើយដែលត្រូវបានរៀបចំនៅក្នុង ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិបច្ចុប្បន្នកម្ពុជា២០០៩-២០១៣ ដែលជាយុទ្ធសាស្ត្រគោលនយោបាយដើម្បីអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណដំណាក់កាលទី២ ដើម្បីកំណើន ការងារ សមធម៌ និងប្រសិទ្ធភាព ក្នុងគោលដៅកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ និងលើកកម្ពស់កម្រិតជីវភាពរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ។

ផ្នែកទី៣: កម្មវិធី ឬ/និងយុទ្ធសាស្ត្រអាទិភាព គឺជាកម្មវិធី ឬ/និងយុទ្ធសាស្ត្រអាទិភាព ដែលត្រូវបានរៀបចំឡើងដើម្បីអនុវត្តគោលបំណងគោលនយោបាយដែលបានកំណត់នៅក្នុងផ្នែកទី២ ខាងលើ។ ការកំណត់កម្មវិធី ឬ/និងយុទ្ធសាស្ត្រអាទិភាពនេះ ត្រូវតែមានលក្ខណៈគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ គឺរួមមានទាំងកម្មវិធី ឬ/និងយុទ្ធសាស្ត្រអាទិភាពសម្រាប់ថវិកាជាតិ និងថវិកាផ្តល់ដោយដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ដូចក្នុងតារាងទី៣.១ នៃគំរូផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកាដែលភ្ជាប់ជាមួយសារាចរណែនាំនេះ។

ផ្នែកទី៤: ការកំណត់សូចនាករ និងគោលដៅសូចនាករ គឺជាការកំណត់សូចនាករ និងគោលដៅសូចនាកររបស់កម្មវិធី ឬ/និងយុទ្ធសាស្ត្រអាទិភាពនីមួយៗ សម្រាប់តាមដាន និងវាស់លទ្ធផលសម្រេចបានពីការអនុវត្តកម្មវិធី ឬ/និងយុទ្ធសាស្ត្រអាទិភាពនីមួយៗដែលបានរៀបចំ ដើម្បីសម្រេចបាននូវគោលដៅនៃគោលបំណងគោលនយោបាយរបស់ក្រសួង ស្ថាប័ន ដែលបានកំណត់។ សូចនាករនីមួយៗត្រូវមានការពន្យល់ពីមូលហេតុដែលត្រូវបានជ្រើសរើស បញ្ជាក់អំពីស្ថានភាពបច្ចុប្បន្ន កំណត់គោលដៅនៃលទ្ធផលក្នុងឆ្នាំនីមួយៗ និងកំណត់គោលដៅនៃលទ្ធផលចុងក្រោយ ដូចក្នុងតារាងទី៤.១ នៃគំរូផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកាដែលបានភ្ជាប់មកជាមួយសារាចរណែនាំនេះ។

ផ្នែកទី៥: ការកំណត់ធនធាន គឺជាការគ្រោងតម្រូវការចំណាយ និងចំណូលសម្រាប់រយៈពេល៣ឆ្នាំ(២០១៣-២០១៥) ហើយការគ្រោងនេះគឺត្រូវគិតបញ្ចូលទាំងថវិកាជាតិ និងថវិកាផ្តល់ដោយដៃគូអភិវឌ្ឍន៍។ ការគ្រោងតម្រូវការចំណាយ គឺជាការគណនាចំណាយសម្រាប់រយៈពេល៣ឆ្នាំ(២០១៣- ២០១៥) ទៅតាមកម្មវិធី ឬ/និងយុទ្ធសាស្ត្រអាទិភាពនីមួយៗ និងទៅតាមប្រភេទចំណាយ និងប្រភពធនធាន រួមទាំងថវិកាជាតិ និងថវិកាផ្តល់ដោយដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ដូចក្នុងតារាងទី៥.១ នៃគំរូផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកាដែលបានភ្ជាប់មកជា

មួយនឹងសាកលវិទ្យាល័យនេះ ។ ការគ្រោងចំណូល គឺជាការគ្រោងចំណូលសម្រាប់រយៈពេល៣ឆ្នាំ(២០១៣-២០១៥) ដោយផ្អែកលើក្របខ័ណ្ឌម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច និងក្របខ័ណ្ឌហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈខាងលើ ព្រមទាំងលទ្ធផលនិងបទពិសោធន៍ក្នុងការអនុវត្តនៃបណ្តាញកន្លងមក រួមទាំងគោលនយោបាយ និងវិធានការថ្មីដែលគ្រោងនឹងដាក់ឱ្យអនុវត្ត។ ការគ្រោងចំណូលនេះ ត្រូវគិតបញ្ចូលគ្រប់ប្រភេទនៃចំណូលទាំងអស់ រួមទាំងចំណូលដែលស្ថិតក្រោមការគ្រប់គ្រង និងប្រមូលផ្តុំដោយក្រសួងស្ថាប័ន និងមន្ទីរជំនាញរាជធានីខេត្ត និងចំណូលដែលបានមកពីដៃគូអភិវឌ្ឍន៍សម្រាប់អនុវត្តគម្រោងនៅក្នុងក្រសួងស្ថាប័នដូចក្នុងតារាងទី៥.២ នៃគំរូផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកាដែលបានភ្ជាប់មកជាមួយនឹងសាកលវិទ្យាល័យនេះ។

ផ្នែកទី៦: សេចក្តីសន្និដ្ឋាន គឺជាការសន្និដ្ឋានទៅលើការរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកាឆ្នាំ២០១៣ និងការលើកទិសដៅ កម្មវិធីសកម្មភាព និងវិធានការ ដើម្បីសម្រេចបានតាមគោលដៅដែលបានកំណត់នៅក្នុងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកាឆ្នាំ២០១៣ ។

១៧- ទទួលបានសាកលវិទ្យាល័យនេះ ក្រសួង ស្ថាប័ន និងមន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្តទាំងអស់ត្រូវអនុវត្តឱ្យមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ និងឱ្យបានទាន់និសានវាទ។ ក្នុងករណីក្រសួង ស្ថាប័ន និងមន្ទីរជំនាញរាជធានីខេត្តមានចំណុចណាមួយមិនច្បាស់លាស់ខាងផ្នែកបច្ចេកទេស ត្រូវទាក់ទងជាបន្ទាន់ជាមួយក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ(នាយកដ្ឋានថវិកា) ដើម្បីរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកាឱ្យបានទាន់ពេលវេលាតាមកាលកំណត់។

ធ្វើនៅរាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ០៦ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១២

សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន

កន្លែងទទួល

- ក្រសួងព្រះបរមរាជវាំង
- អគ្គលេខាធិការដ្ឋានព្រឹទ្ធសភា
- អគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋសភា

" ដើម្បីជូនជ្រាប "

- ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- ខុទ្ទកាល័យសម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោនាយករដ្ឋមន្ត្រី
- រាជកិច្ច " ដើម្បីចុះផ្សាយ "
- គ្រប់ក្រសួង ស្ថាប័ន
- គ្រប់អភិបាលនៃគណៈអភិបាលរាជធានី ខេត្ត
- គ្រប់មន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត

" ដើម្បីមុខការ "

- ឯកសារ- កាលប្បវត្តិ

គំរូផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកាដែលគ្មានលិខិត
សារាចរណែនាំស្តីពីការរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកាឆ្នាំ២០១៣

ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកា
សម្រាប់ឆ្នាំ ២០១៣-២០១៥
របស់ក្រសួង-ស្ថាប័ន/មន្ទីរជំនាញរាជធានី-ខេត្ត.....

I. សេចក្តីផ្តើម

II. គោលបំណងគោលនយោបាយ

ដើម្បីរួមចំណែកអនុវត្តគោលនយោបាយតាមវិស័យ ដែលមាននៅក្នុង ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍
ជាតិបច្ចុប្បន្នកម្ពុជា ២០០៩-២០១៣ ដែលជាយុទ្ធសាស្ត្រដើម្បីអនុវត្ត យុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណដំណាក់
កាលទី ២ ដើម្បី កំណើន ការងារ សមធម៌ និង ប្រសិទ្ធភាព សំដៅសម្រេចឱ្យបាននូវគោលដៅកាត់បន្ថយភាព
ក្រីក្រ និងលើកកម្ពស់កម្រិតជីវភាពរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ ក្រសួង-ស្ថាប័ន/មន្ទីរជំនាញរាជធានី-ខេត្ត..... មានគោល
បំណងគោលនយោបាយដូចខាងក្រោម:

គោលបំណងគោលនយោបាយ	ឆ្លើយតបទៅនឹងជ្រុងណាមួយ នៃយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណនៅក្នុង ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ	ស្ថិតនៅក្នុងគោលនយោបាយ តាមវិស័យណាមួយនៅក្នុង ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ
ទី១:.....		
ទី២:.....		
.....		

III. កម្មវិធី ឬ/និងយុទ្ធសាស្ត្រអាទិភាព

ដើម្បីអនុវត្តគោលបំណងគោលនយោបាយខាងលើអោយទទួលបានជោគជ័យក្រសួង-ស្ថាប័ន/មន្ទីរជំនាញ
រាជធានី-ខេត្ត..... បានរៀបចំកម្មវិធី ឬ/និងយុទ្ធសាស្ត្រអាទិភាព ដែលមានដូចខាងក្រោម:

តារាង ៣.១: កម្មវិធី ឬ/និយមន័យស្រដៀងគ្នា					
គោលបំណង	កម្មវិធី ឬ/និយមន័យស្រដៀងគ្នា	រយៈពេល អនុវត្ត	តម្រូវការ ឥណទានសរុប	ប៉ាន់ស្មានឥណទាន បានអនុវត្តកន្លងមក រហូតដល់ឆ្នាំ ២០១២	តម្រូវការ ឥណទានបន្ត
គោលបំណង ក. ប៊ី ១:.....	១.១:.....				
	១.២:.....				
	១.៣:.....				
គោលបំណង ក. ប៊ី ២:.....	២.១:.....				
	២.២:.....				
	២.៣:.....				
គោលបំណង ក. ប៊ី ៣:.....	៣.១:.....				
	៣.២:.....				
	៣.៣:.....				
.....				

IV. ការកំណត់ស្វ័យការ និងគោលដៅស្វ័យការ

ក្រសួង-ស្ថាប័ន/មន្ទីរជំនាញពាណិជ្ជកម្ម-ខេត្ត.....បានកំណត់ស្វ័យការ និង គោលដៅស្វ័យការ ដើម្បីតាមដានវឌ្ឍនភាព និង សមិទ្ធផលនៃការអនុវត្តកម្មវិធីយុទ្ធសាស្ត្រ អាទិភាពនីមួយៗ ដូចខាងក្រោម:

តារាង ៤.១: ការកំណត់ស្វ័យការ និងគោលដៅស្វ័យការ									
កម្មវិធី ឬ/និយមន័យស្តីអំពីភាព	ការកំណត់ស្វ័យការ		ស្ថានភាពបច្ចុប្បន្ន ស្វ័យការ លទ្ធផលក្នុងឆ្នាំ	គោលដៅស្វ័យការលទ្ធផលក្នុងឆ្នាំ				គោលដៅ ស្វ័យការលទ្ធផល ចុងក្រោយ	
	លទ្ធផលក្នុងឆ្នាំ	លទ្ធផលចុងក្រោយ		ឆ្នាំ ២០១២ (ច្បាប់ហិ.)	ឆ្នាំ ២០១៣ (ក្រោង)	ឆ្នាំ ២០១៤ (ក្រោង)	ឆ្នាំ ២០១៥ (ក្រោង)		
១.១:.....									
១.២:.....									
.....									
២.១:.....									
២.២:.....									
.....									
៣.១:.....									
៣.២:.....									
.....									

V. ការកំណត់ឯកសារ

ការកំណត់តម្រូវការបំណាយ

តារាង ៥.១: ការកំណត់តម្រូវការបំណាយ											
គោលបំណងគោលនយោបាយ កម្មវិធី ឬ និយមន័យស្តង់ដារ	ច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ ឆ្នាំ ២០១២		គោលបំណងគោលនយោបាយ ឆ្នាំ ២០១៣		គោលបំណងគោលនយោបាយ ឆ្នាំ ២០១៤		គោលបំណងគោលនយោបាយ ឆ្នាំ ២០១៥		ឯកតាគិតជាប្រភេទប្រាក់		
	ថវិកា	ថវិកាដៃគូ អភិវឌ្ឍន៍	ថវិកា	ថវិកាដៃគូ អភិវឌ្ឍន៍	ថវិកា	ថវិកាដៃគូ អភិវឌ្ឍន៍	ថវិកា	ថវិកាដៃគូ អភិវឌ្ឍន៍	ថវិកា	ថវិកាដៃគូ អភិវឌ្ឍន៍	
សរុប -សរុបចំណាយបន្ត បន្តបុគ្គលិក ក្រៅពីបន្តបុគ្គលិក -សរុបចំណាយមូលធន *គម្រោងវិនិយោគ គម្រោងមានហិរញ្ញប្បទាន គម្រោងមិនទាន់មានហិរញ្ញប្បទាន *ជំនួយបច្ចេកទេស គម្រោងមានហិរញ្ញប្បទាន គម្រោងមិនទាន់មានហិរញ្ញប្បទាន ១. គោលបំណងគ.ប ទី ១ -សរុបចំណាយបន្ត បន្តបុគ្គលិក ក្រៅពីបន្តបុគ្គលិក -សរុបចំណាយមូលធន *គម្រោងវិនិយោគ គម្រោងមានហិរញ្ញប្បទាន គម្រោងមិនទាន់មានហិរញ្ញប្បទាន *ជំនួយបច្ចេកទេស											

<p>គម្រោងមានហិរញ្ញប្បទាន គម្រោងមិនទាន់មានហិរញ្ញប្បទាន</p> <p>១.១: កម្មវិធី-យុទ្ធសាស្ត្រអាទិភាពទី ១ -សរុបចំណាយចរន្ត បន្តកម្មវត្ថុលើក ក្រៅពីបន្តកម្មវត្ថុលើក -សរុបចំណាយមូលធន *គម្រោងវិនិយោគ គម្រោងមានហិរញ្ញប្បទាន គម្រោង:..... </p> <p>គម្រោងមិនទាន់មានហិរញ្ញប្បទាន គម្រោង:..... </p> <p>*ជំនួយបច្ចេកទេស គម្រោងមានហិរញ្ញប្បទាន គម្រោង:..... </p> <p>គម្រោងមិនទាន់មានហិរញ្ញប្បទាន គម្រោង:..... </p>		
<p>១.២: កម្មវិធី-យុទ្ធសាស្ត្រអាទិភាពទី ២ </p>		

កំណត់សម្គាល់:

- + គម្រោងមានហិរញ្ញប្បទានសំដៅដល់គម្រោងកំពុងដំណើរការ និងគម្រោងដែលបានចុះកិច្ចសន្យារួច
- + គម្រោងមិនទាន់មានហិរញ្ញប្បទានសំដៅដល់គម្រោងកំពុងចរចា និងគម្រោងកំពុងស្វែងរកហិរញ្ញប្បទាន

ការអនុវត្តចំណុច

ដើម្បីរួមចំណែកដល់ការខិតខំរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលក្នុងការប្រមូលធនធានដើម្បីសម្រេចបាននូវក្របខណ្ឌហិរញ្ញវត្ថុដែលបានកំណត់ ក្រសួង-ស្ថាប័ន/មន្ទីរជំនាញរាជធានី-ខេត្ត..... បានដាក់ចេញនូវយុទ្ធសាស្ត្រមួយចំនួន ដើម្បីពង្រឹងការប្រមូលចំណូលដូចខាងក្រោម:

ក).....

ខ).....

តាមរយៈយុទ្ធសាស្ត្រនេះ ក្រសួង-ស្ថាប័ន/មន្ទីរជំនាញរាជធានី-ខេត្ត..... បានគ្រោងចំណូលដូចខាងក្រោម:

តារាង ៥.២: ការអនុវត្តចំណុច

ប្រភេទចំណុច	ច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុឆ្នាំ ២០១២		គ្រោងឆ្នាំ ២០១៣		គ្រោងឆ្នាំ ២០១៤		គ្រោងឆ្នាំ ២០១៥	
	ថវិកាដរ	ថវិកាដក	ថវិកាដរ	ថវិកាដក	ថវិកាដរ	ថវិកាដក	ថវិកាដរ	ថវិកាដក
សរុបរួម								
១. ចំណូលពីប្រភពក្នុងស្រុក -ចំណូលសារពើពន្ធ -ចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធ -ចំណូលមូលធនក្នុងស្រុក (កម្ចីបន្ត)								
២. ចំណូលពីការអនុវត្តកម្មវិធី/គម្រោង - គម្រោងវិនិយោគ (មានហិរញ្ញប្បទាន) - ជំនួយបច្ចេកទេស (មានហិរញ្ញប្បទាន)								

ឯកតាគិតជាលានរៀល

VI. សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

.....

.....

.....

.....

រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី.....ខែ.....ឆ្នាំ.....

រដ្ឋមន្ត្រី